



Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Handläggare

Enheten för folkhälsorapportering
Karin Junehag Källman

Datum

20200415

Vårt ärendenummer

00448-2020

Ert ärendenummer

U2020/00232/S

Behörighet i ämnet samiska samt vissa läroplansändringar för ökad trygghet och studiero

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerade remiss och har följande att anföra:

Folkhälsomyndigheten är positiva till förslagen om a) behörighet i samiska jämförbart med övrig lärarkompetens b) ändringar för ökad trygghet och studiero i läroplanerna för specialskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Folkhälsomyndigheten anser att det är behov av omformulering av texten i vissa delar.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

Behörighet i samiska jämförbart med övrig lärarkompetens

Folkhälsomyndigheten är positiv till förslaget om formell behörighet för pedagoger som undervisar i de samiska språken med hänvisning till att Sverige år 1999 ratificerade Europarådets ramkonvention. I artikel 5 beskrivs att religion, språk, traditioner och kulturarv har stor betydelse i nationella minoriteters upplevelse av sin identitet. Folkhälsomyndigheten menar att upplevelsen av den egna identiteten har stor betydelse för en positiv hälsoutveckling.

I Lagen om nationella minoriteter (2009:724) delmål om språk och kulturell identitet betonas att Sverige ska stödja de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande. De nationella minoriteterna ska kunna överföra sitt minoritetsspråk och sin kultur till nästa generation. Det innebär för urfolket samer att det behövs formellt utbildade pedagoger som kan undervisa i de samiska språken och därmed ha jämlika villkor jämfört med annan språkundervisning.

Samerna ska ges möjligheter att tillägna sig, bruka och utveckla sitt modersmål i syfte att utveckla en egen kulturell identitet vilket har betydelse för hälsoutvecklingen.

Ändringar för ökad trygghet och studiero i läroplanerna för specialskolan, grundskolan och gymnasieskolan

Folkhälsomyndigheten vill synliggöra, i överensstämmelse med myndighetens tidigare remissvar på Skolkommissionens betänkande, att det föreslagna förtydligandet i läroplanerna beträffande respekt i skolan bör gälla *ömsesidig* respekt mellan alla som vistas i skolan, inte som promemorian beskriver att endast eleven ska visa ”respekt och hänsyn för skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan”. Vi ser positivt på att elevernas tar ansvar för sitt lärande och att bidra till en god arbetsmiljö. Vidare finns det belägg i studier att elevers relation till lärarna har betydelse för elevens hälsoutveckling, dvs. att en god relation till lärarna är kopplad till en god hälsoutveckling och en dålig relation till utveckling av hälsoproblem. Elevens relation till läraren kan på liknande sätt även kopplas till skolresultat.

Enligt Folkhälsomyndigheten har beslut fattats i detta ärende av avdelningschef Anders Tegnell, Avdelningen för folkhälsoanalys och datautveckling. Utredaren Karin Junehag Källman har varit föredragande. Delaktiga i ärendets beredning har varit utredarna Anja Romqvist och Inger Heimersson.

Folkhälsomyndigheten

Karin Junehag Källman